

NATIONALE ARBEIDSRAAD

CENTRALE RAAD VOOR HET
BEDRIJFSLEVEN

ADVIES Nr. 2.073

CRB 2018-0300 DEF
CCR 10

Gemeenschappelijke Raadszitting van 29 januari 2018

Welvaartsvastheid 2017-2018 – Evaluatie

x   x   x

**ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD EN
DE CENTRALE RAAD VOOR HET BEDRIJFSLEVEN**

I. CONTEXT

De Raden herinneren eraan dat zij in het advies (NAR nr. 2.023, CRB 2017-0708 DEF), vanuit een optiek van armoedebestrijding enerzijds en het toelaten van een betere combinatie van werk en zorg anderzijds, hebben voorgesteld om de uitkeringen van alle thematische verloven (ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand, palliatief verlof) voor alleenstaande ouders die hun loopbaan onderbreken of verminderen voor de zorg van hun kinderen op 1 april 2017 substantieel te verhogen.

Meer bepaald werd voorgesteld om de uitkeringen van de nieuwe gevallen voor alle thematische verloven voor alleenstaande ouders die voltijds (+ en – 50 jaar) en die halftijds (- 50 jaar) hun loopbaan onderbreken of verminderen voor de zorg van hun kinderen op 1 april 2017 te verhogen met 38%. Over de uitkeringen voor een 1/5de loopbaanvermindering (- 50 jaar) voor de thematische zorgverloven voor dezelfde doelgroep werd een verhoging met 21% voorgesteld op dezelfde datum.

Voor deze maatregel werd in voornoemd advies op kruissnelheid een budget uitgetrokken van 4,65 miljoen euro, waarvan reeds 3 miljoen euro werd vastgelegd voor 2018. Het saldo van 1,65 miljoen euro werd in reserve gehouden om, na een evaluatie eind 2017, in 2018 verder op de doelgroep van alleenstaande ouders te worden ingezet. Afhankelijk van het aandeel alleenstaande ouders dat beroep zou doen op deze stelsels zou de maatregel verder worden bijgestuurd in functie van een ruimer aandeel alleenstaande ouders of een uitbreiding naar het tijdskrediet voor zorgmotieven.

Aan het voorstel uit voornoemd advies werd uitvoering gegeven door het koninklijk besluit van 14 juni 2017¹ dat de uitkeringen voor ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand en het palliatief verlof in die zin heeft aangepast vanaf 1 juni 2017 in plaats van de voorgestelde datum van 1 april 2017.

Gelet hierop, hebben de Raden al in voornoemd advies aan de RVA gevraagd om hierover de nodige gegevens bij te houden van bij de opstart van de maatregel, zodat de Raden hierover eind 2017 al een evaluatie konden maken op basis waarvan de maatregel zou worden bijgestuurd.

---

¹ Koninklijk besluit van 14 juni 2017 tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 december 2001 tot uitvoering van hoofdstuk IV van de wet van 10 augustus 2001 betreffende verzoening van werkgelegenheid en kwaliteit van het leven betreffende het stelsel van tijdskrediet, loopbaanvermindering en vermindering van de arbeidsprestaties tot een halftijdse betrekking, in uitvoering van het interprofessioneel akkoord 2017-2018, BS 30 juni 2017.

De Raden hebben, in uitvoering van hun advies (NAR nr. 2.023, CRB 2017-0708 DEF), op 1 december 2017 de gegevens opgevraagd bij de RVA over de verhoging van de uitkeringen van alle thematische verloven (ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand, palliatief verlof) voor alleenstaande ouders die hun loopbaan onderbreken of verminderen voor de zorg van hun kinderen.

In dit kader wijzen ze erop dat die maatregel pas op 1 juni in plaats van 1 april 2017 is uitgevoerd, een van de redenen waardoor het ingeschreven budget voor 2017 niet volledig is benut.

II. EVALUATIE VAN DE KOSTEN VAN DE MAATREGEL

Onderstaande tabel vergelijkt de geactualiseerde ramingen voor de kost van het verhogen van de uitkeringen voor thematische verloven voor alleenstaanden met kinderen met de cijfers uit de tabellen van het advies welvaartsvastheid 2017-2018. Deze laatste verschillen van de initiële ramingen door de RVA omdat de sociale partners in hun advies ook 1,65 miljoen euro reserve budgetteerden voor 2018.

Tabel 1: Kost maatregel thematische verloven voor alleenstaanden met kinderen, in 1000 euro

	initiële raming	geactualiseerde raming	cijfers advies (inclusief reserve)	resterende saldo
TOTAAL				
2017	2239	250	2250	2000
2018	2985	2214	4650	2436
2019	2985	3044		
PRIVESECTOR				
2017	1449	250	1456	1206
2018	1932	1433	3009	1576
2019	1932	1970		
PUBLIEKE SECTOR				
2017	790	0	794	794
2018	1053	781	1641	860
2019	1053	1074		

Bron: berekeningen RVA, cijfers van december 2017

Ten opzichte van de bedragen waarmee werd rekening gehouden in het advies welvaartsvastheid 2017-2018 is er in 2017 en 2018 een positief saldo van resp. 2.000.000 euro en 2.436.000 euro, dus meer dan de 1.650.000 euro die in reserve werd gehouden voor 2018.

Hiervoor zijn verschillende redenen. Ten eerste verschilt de effectieve ingangsdatum van degene die werd voorzien in het advies. In de privésector ging de maatregel pas in op 1 juni 2017 en in de publieke sector werd de maatregel nog niet ingevoerd, maar werd in de nieuwe ramingen verondersteld dat de maatregel zou ingaan op 1/1/2018. Dit zorgt ervoor dat in de geactualiseerde ramingen de maatregelen respectievelijk twee en negen maanden later ingaan dan voorgesteld.

Daarnaast verschilt ook de populatie die kan genieten van de maatregel. Voor de initiële ramingen werd verondersteld dat de maatregel zou gelden zowel voor de lopende als de nieuwe onderbrekingsuitkeringen die alleenstaanden opnemen voor de zorg van hun kind, terwijl in de uitvoering van de maatregel enkel een verhoging werd toegekend voor nieuwe aanvragen (inclusief de verlengingsaanvragen) die ter kennis zijn gegeven aan de werkgever na 31/5/2017.

Ten slotte werd er voor de initiële ramingen van uitgegaan dat het aandeel van de uitgaven voor de thematische verloven dat naar alleenstaanden met kinderen gaat, 5% zou bedragen² en dit vanaf 1/4/2017. Echter, het geobserveerde aandeel is voorlopig lager dan 5%: in oktober 2017 ging slechts 1,85% van de uitgaven voor de thematische verloven naar alleenstaanden met kinderen.

In haar nieuwe ramingen blijft de RVA ervan uitgaan dat het uiteindelijke aandeel van de uitgaven dat naar alleenstaanden met kinderen gaat, gelijk zal zijn aan 5%, maar dat het duurt tot januari 2019 tot dit percentage bereikt wordt³. Dit zorgt ervoor dat de kost van de maatregel pas op kruissnelheid komt in 2019.

Rekening houdend met de kost van de maatregel op kruissnelheid bedraagt het nog te besteden saldo in 2018 1.606.000 euro.

---

² Dit was het percentage alleenstaanden met een verhoogde uitkering binnen ouderschapsverlof 1/5 onderbreking.

³ Voor de tussentijdse maanden wordt het aandeel berekend op basis van lineaire interpolatie tussen de laatst geobserveerde waarde en 5%.

III. VOORSTELLEN TOT VERDERE INVULLING VAN HET SALDO

A. Uitbreiding van de notie “kind met een handicap”

In het kader van zijn advies nr. 2.073 van 29 januari 2018 dat tegelijkertijd met dit advies is uitgebracht, wenste de Nationale Arbeidsraad te antwoorden op het verzoek in de brief van 31 oktober 2016 van de minister van Werk, K. Peeters, om na te denken over de uitbreiding van de notie “kind met een handicap”, zoals gedefinieerd in artikel 4, § 1, d) van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 103 betreffende tijdskrediet. Die reflectie is ook uitgebreid tot alle verloven waarvoor de notie “kind met een handicap” in aanmerking wordt genomen, zodat dit begrip dezelfde betekenis krijgt, ongeacht het beoogde verlot.

Tijdens zijn onderzoek is het de Raad duidelijk geworden dat de notie “kind met een handicap” die momenteel wordt gebruikt in de verlofregelingen, geen rekening houdt met alle dimensies die kenmerkend zijn voor de handicap van het kind (impact op de lichamelijke of geestelijke capaciteit, op de autonomie, op de last voor het gezin), wat voor de ouders van die kinderen met name kan leiden tot negatieve gevolgen voor de combinatie van beroeps- en privéleven.

Naar aanleiding van die vaststellingen wensten de Raden de notie “kind met een handicap” uit te breiden en beogen ze die maatregel te financieren in het kader van de welvaartsenveloppe. Daarvoor hebben ze een beroep kunnen doen op de waardevolle deskundigheid van de FOD Sociale Zekerheid, Famifed en de RVA.

Zowel met het oog op armoedebestrijding als op een betere balans tussen beroeps- en privéleven, stellen de Raden concreet voor om de notie “kind met een handicap” uit te breiden die wordt toegepast in het kader van de verloven, wat momenteel overeenkomt met minstens 4 punten in de eerste pijler van de medisch-sociale schaal, met de erkenningen van de handicaps die in totaal minstens 9 punten hebben ontvangen over de drie pijlers van de medisch-sociale schaal in de zin van de reglementering met betrekking tot de kinderbijslag.

Volgens de schattingen van de RVA zou de kost op kruissnelheid voor die uitbreiding 426.771 euro bedragen op jaarbasis. In de periode die hieraan voorafgaat, zal de kost tijdelijk hoger zijn omdat de kinderen uit de nieuwe doelgroep voor wie de leeftijdsgrens voor het opnemen van een zorgverlof vóór de uitbreiding van de notie gehandicapt kind verstreken was en die hun krediet nog niet (volledig) hadden uitgeput, nu toch van (de rest van) hun zorgverlof kunnen genieten tot de leeftijdsgrens van 21 jaar. De RVA raamt deze eenmalige meerkost, die zal gespreid zijn voor een aantal jaren, op 426.770 euro. Hiermee rekening houdend besloten de sociale partners om voor 2018 voor deze maatregel een kost te budgetteren van 500.000 euro op jaarbasis. Rekening houdend met een inwerkingtreding op 1 april 2018, betekent dit een kostprijs van 375.000 in 2018.

B. De uitkering voor thematische verloven voor alleenstaande 50-plusser die voor hun kind zorgen op het niveau brengen van de werknemers jonger dan 50 jaar.

De Raden hebben geconstateerd dat de verhoogde uitkering voor thematische verloven door het koninklijk besluit van 23 mei 2017 in het kader van besparingsmaatregelen op 1 juni 2017 substantieel werden verminderd, waardoor het bedrag voor alleenstaande 50-plussers die hun loopbaan deeltijds onderbreken (1/5de en halftijds) om voor hun kinderen zorgen lager komt te liggen dan het bedrag voor dezelfde doelgroep die jonger is dan 50 jaar.

Opnieuw vanuit een optiek zowel van armoedebestrijding als van een betere combinatie van werk en zorg, stellen de Raden voor om op 1 april 2018 de bedragen van de uitkeringen voor thematische verloven voor alleenstaande 50-plusser die hun loopbaan deeltijds verminderen om voor hun kind te zorgen opnieuw op het niveau te brengen van de werknemers jonger dan 50 jaar. Volgens de ramingen van de RVA bedraagt de kostprijs op kruissnelheid hiervan 61.000 euro op jaarbasis. Rekening houdend met de inwerkingtreding op 1 april 2018, betekent dit een kostprijs van 45.750 euro voor 2018.

C. Verder optrekken van de uitkeringen thematische verloven voor alleenstaande ouders die zorgen voor een kind tot aan de aangepaste Europese armoedegrens

De Raden herinneren eraan dat de maatregel om de uitkeringen te verhogen van de thematische verloven voor alleenstaande ouders die zorgen voor een kind, armoedebestrijding tot doel had. Vanuit dezelfde optiek stellen zij voor de uitkeringen voor voltijdse en deeltijdse onderbrekingen verder op te trekken met 14% op **1 april 2018** om op die manier de voltijdse netto onderbrekingsuitkering in lijn te brengen met de geactualiseerde armoederisicogrens⁴.

Volgens de ramingen van de RVA bedraagt de kostprijs op kruissnelheid hiervan 971.600 euro op jaarbasis. Rekening houdend met de inwerkingtreding op 1 april 2018, betekent dit een kostprijs van 728.700 euro voor 2018.

D. Uitvoering advies (NAR nr. 2.023, CRB 2017-0708 DEF)

De Raden herinneren eraan dat zij in hun unaniem advies (NAR nr. 2.023, CRB 2017-0708 DEF) hadden voorgesteld om de basisbedragen voor de berekening van de minimumpensioenen met een volledige loopbaan en onvolledige loopbaan opnieuw gelijk te schakelen, nadat enkel voor de groep met een volledige loopbaan als taxshift correctie door de wet van 26 juli 2016 een verhoging met 0,7% werd voorzien op 1 januari 2017.

De Raden hebben echter vastgesteld dat de federale regering hun vraag uit voornoemd unaniem advies om voor beide groepen hetzelfde basisbedrag te hanteren heeft omzeild door in het kader van het zomerakkoord te beslissen alleen het minimumpensioen met een volledige loopbaan op 1 januari 2018 met 0,7% te verhogen. Zij betreuren dat hun vraag om voor beide hetzelfde basisbedrag te blijven hanteren niet werd gevolgd en wijzen erop dat die beslissing ook gevolgen heeft voor andere uitkeringen die aan de evolutie van dit minimumpensioenen zijn gekoppeld, zoals de ZIV-uitkeringen voor reguliere werknemers. In hun voorstellen houden zij steeds rekening met de onderlinge samenhang tussen maatregelen en trekken hiervoor binnen hun gevonden evenwichten telkens de nodige budgetten uit. Ze dringen er dan ook bij de regering op aan om hetzelfde te doen.

-----

⁴ Cijfers van EU-SILC 2016 (inkomen 2015) gecorrigeerd voor de inflatie.

Bijlage

Tabel 2: Geraamde kost van maatregelen

MAATREGEL	datum van ingang	kost in 2018*	kost in 2019*
Uitbreiding notie gehandicapt kind naar minstens 9 punten binnen de 3 pijlers	1 april 2018	375.000	500.000
Gelijkschakeling deeltijdse onderbrekingsuitkeringen 50+ met 50- voor alleenstaande ouders	1 april 2018	45.750	61.000
Extra verhoging uitkeringen THV (privé) en LO/TKR (publieke sector) met 14%	1 april 2018	728.700	971.600
TOTALE BESTEDING		1.149.450	1.532.600
BESCHIKBARE ENVELOPPE		1.606.000	

Noot: Voor het berekenen van de kost in 2018 en 2019 werd telkens gewerkt met de kosten op kruissnelheid, uitgezonderd voor de maatregel 'uitbreiding notie gehandicapt kind', waar 73.229 extra werd gebudgetteerd op jaarbasis om rekening te houden met de hogere kost van deze maatregel de eerste jaren na de invoering ervan.

Bron: Ramingen RVA, januari 2018